Samarit

Alfabetisk ordning - Alla ämnesord, Ord

Ordet betyder: samarier; hjälpare; person som kan ge första hjälpen vid olycksfall (SAOL, 2026). Mer om ordet på svenska.se

Mer om ordet

Ordet i betydelsen en invånare i Samarien, ett landskap i Palestina, är belagt sedan 1541. Som en osjälvisk och hjälpsam person är ordet belagt från 1697. Ordet förekommer sedan 1958 i sammansättningen hemsamarit, en tjänsteman som besöker och hjälper äldre i hemmet. Idag betraktas ordet som ålderdomligt, och har ersatts av vårdbiträde (SO, 2026).

Samariten som en hjälpsam person härstammar från Bibeln, Lukas 10: 25-37, och Jesu liknelse om Den barmhärtige samariern (eller samariten).

Jesus berättar om en överfallen man. Berättelsen går ut på att man ska älska sin nästa och att det ska visas i handling. Efter att mannen blivit överfallen av rövare, mellan Jerusalem och Jeriko, lät rövarna honom ligga halvdöd. En förbipasserande präst noterade mannen och vek därvid åt sidan och gick förbi. Likaså kom en levit som vek åt sidan och gick förbi. Båda dessa personer hade hög status som kunniga i Bibelns lagar. Sedan passerade en samarier (i äldre översättningar samarit) som fick se mannen och fylldes av medlidande. Samarierna och judarna låg sedan länge i konflikt, bland annat för att judarna menade att samarierna slutat leva efter judisk lag, och på Jesu tid hade rykte om sig som opålitliga. Samariern skötte om mannens sår och tog honom till ett värdshus, där samariern betalade för mannens vistelse. Den barmhärtige samariern skulle i Jesu berättelse symbolisera ens nästa, vid tillämpning av sentensen ”älska din nästa som dig själv”. Wikipedia

Exempel – Konstverk av den barmhärtige samaririten

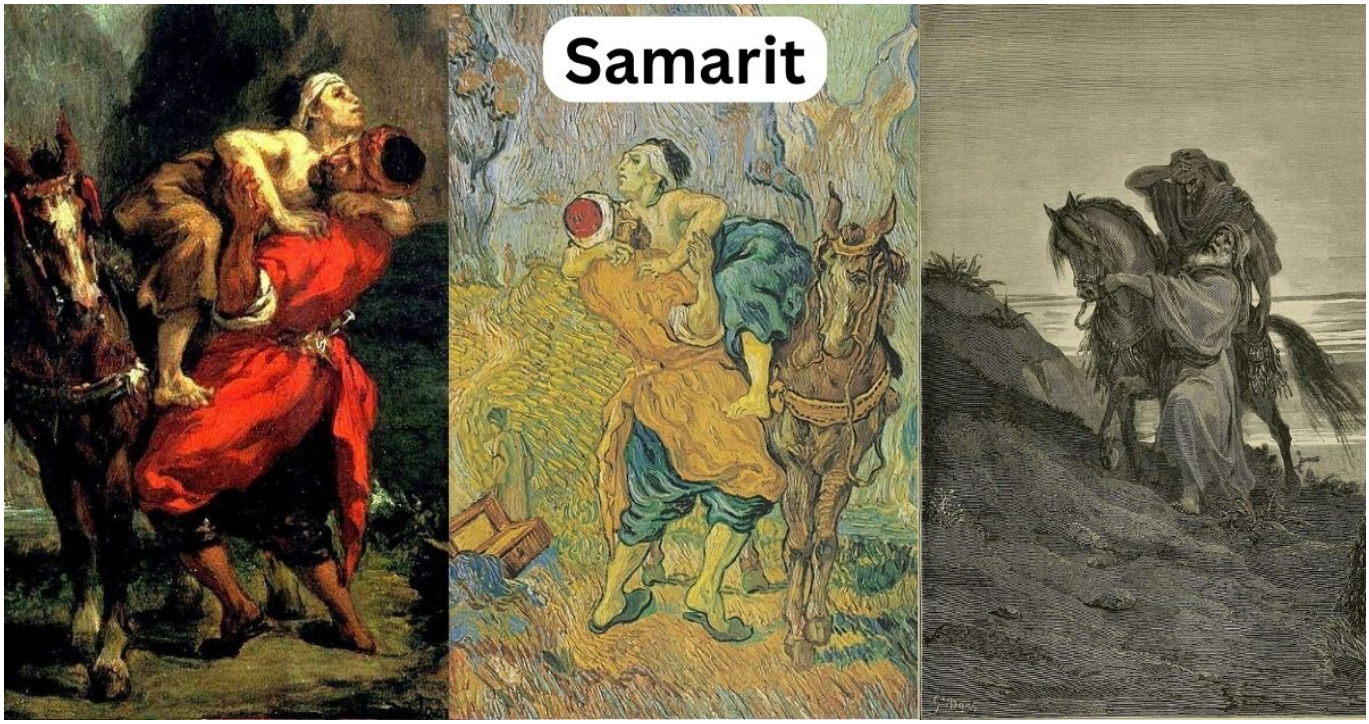

Det finns hundratals konstverk av Den barmhärtiga samariten. Några utvalda:

The Good Samaritan, Rembrandt, efter 1633
The Good Samaritan, Delacroix, 1849
Der barmhärtzige Samariter, Vincent van Gogh, 1890
The Good Samaritan, Gustave Doré, 1891

Metod och generella aktiviteter

I samband med presentationen skriver eleven av lärarens anteckningar på tavlan eller gör egna noteringar samlade i en liten skrivbok. Skrivandet blir ett sätt att lära och boken en dokumentation av årets alla ord.
Förslag på generella aktiviteter om ord finns här

Fler aktiviteter

SVENSKA: Skriv en kort berättelse om två rivaliserande familjer, gäng eller länder. Efter någon form av uppgörelse blir en motståndare lämnad svårt skadad i fiendeland. Den skadade hittas senare av någon från den motsatta sidan, som då ställs inför dilemmat: Ska jag lämna personen att dö eller vårda denne såsom jag själv skulle ha velat bli omhändertagen?